

Hilmar Rommetvedt

Stortingets rolle i endring:

De folkevalgte, forvaltningen og de organiserte interessenes politiske påvirkning

Statsviterkonferansen 2013

Oslo, 23. mai 2013

Decline of Legislatures

› how legislative bodies are working:

... there is less brilliant speaking

... the best citizens are less disposed to enter the chamber

... proceedings are less fully reported and excite less interest

... a seat confers less social status

... the respect for it has waned

Makt og demokratiutredningen 1998-2003?

Stortinget anno 2013 ?

Nei, Lord Bryce 1921

Decline of Parliament?

- › Stein Rokkan 1966: Stemmer teller, men ressurser avgjør
  - The crucial decisions on economic policy are rarely taken in det parties or in Parliament: the central area is the bargaining table where the government authorities meet directly with the trade union leaders, the representatives of the farmers, the smallholders, and the fishermen, and the delegates of the Employers' Association.
- › Robert Kvavik 1976:
  - legislation was shaped in the administration: once in parliament, the lines were fixed ... parliamentary institutions received an exceedingly weak evaluation.
- › Hallenstvedt og Moren 1975:
  - For organisasjonenes daglige arbeid, for de konkrete saker, er partier og Stortinget ... av mere perifer betydning ... Det er den sentrale forvaltning som er organisasjonenes viktigste kontaktflate på myndighetssiden

Or ebb and flow?

- › Gudmund Hernes 1983:
  - temmelig stor enighet om hvordan maktforholdene har forskjøvet seg: fra Stortinget og til forvaltningen og organisasjonene

- › Johan P. Olsen 1983: ebb and flow perspective
  - Variations in the political significance of the *Storting* do not follow a pattern of decline from a peak during the 1880 ... during the last part of the 1970s the Storting became a more rather than a less significant institution

- › Kåre Willoch i Aftenposten 15.11.1997:
  - Parlamentarisk svake regjeringer har igjen ført til mer "stortingsregjereri".

- › Nordby og Veggeland 1999:
  - norsk lovgivningsmyndighet ... er suspendert ... Stortinget langt på vei er blitt en passiv mottaker av EUs lover og regler

Korporatisme

Institusjonalisert og privilegert integrasjon
av organiserte interesser
i forberedelsen og/eller
iverksettingen av offentlig politikk

P.M. Christiansen, A.S. Nørgaard, H. Rommetvedt, T. Svensson, G. Thesen, P.O. Öberg:

Varieties of Democracy: Interest Groups and Corporatist Committees in Scandinavian Policy Making.

Voluntas: International Journal of Voluntary and Nonprofit Organizations, Vol. 21, No. 1, 2010, 22-40.

Den segmenterte stat

Den første Maktutredningen (Egeberg, Olsen, Sætren)

- › Det politiske systemet:
  - › en samling *segmenter* eller *beslutningsarenaer*

- › Segmentet kan være organisert rundt
  - en spesiell type næringspolitikk (landbruk, fiskeri, industri osv.).
  - funksjoner som helsevesen, samferdsel, utdanning, forsvar.

- › Deltakere fra ulike institusjoner:
  - organisasjons-representanter,
  - stortingsrepresentanter (ofte knyttet til en spesiell stortingskomité),
  - departementsfolk,
  - representanter for forskningsinstitusjoner,
  - massemedia osv.

- › Deltakerne i segmentet
  - deler enkelte grunnleggende verdier og situasjonsoppfatninger
  - slik at deres modell av verden faller mer sammen med andre deltakere
  - enn med representanter for andre segment, eller dem som ikke hører til noe segment.

Makt- og demokratiutredningen 1998-2003

- › Fragmentert stat
- › Politikkenes retrett
- › Rettsliggjøring

Den nypluralistiske parlamentarismen

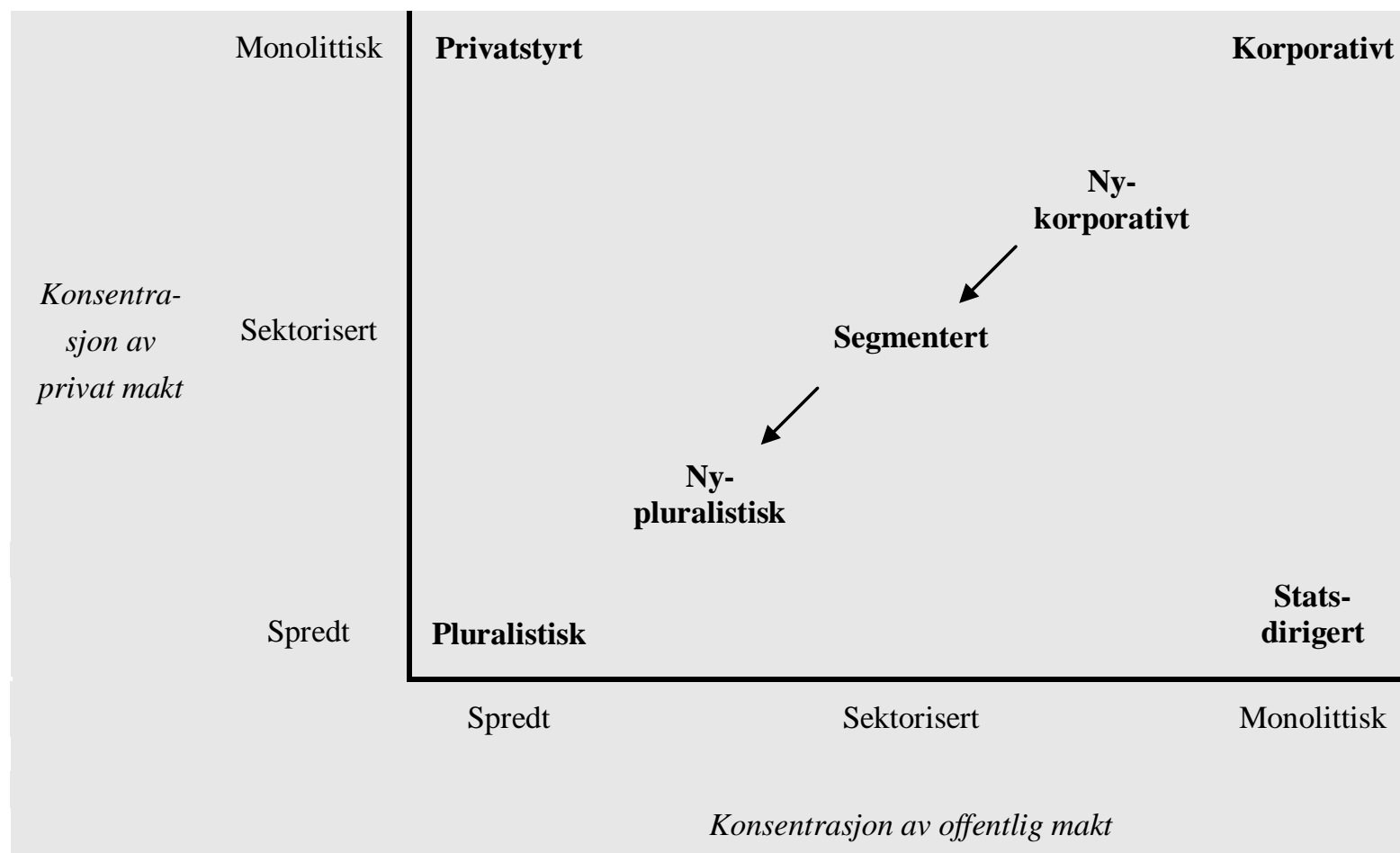

- › Pluralisering: Større mangfold
- › Redusert korporatisme: Færre utvalg med organisasjonsrepresentasjon
- › Avsegmentering: Mer samordning på tvers
- › Parlamentarisering: Et mer aktivt Storting

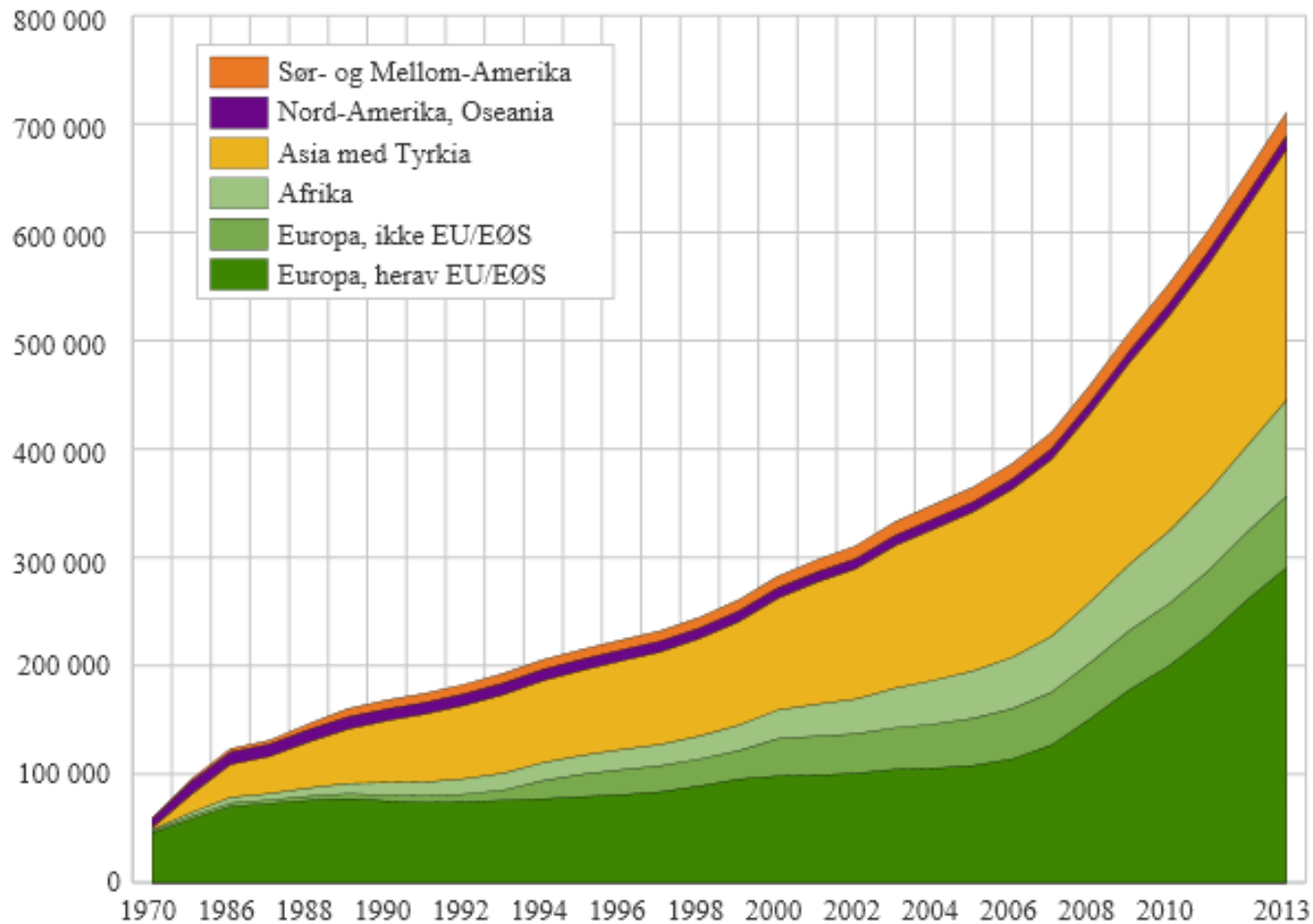

Styringsystemer med ulik konsentrasjon av offentlig og privat makt (pilene indikerer det norske systemets utvikling)

Pluralisering: Innvandrere

Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre, etter landbakgrunn.
1970-2013

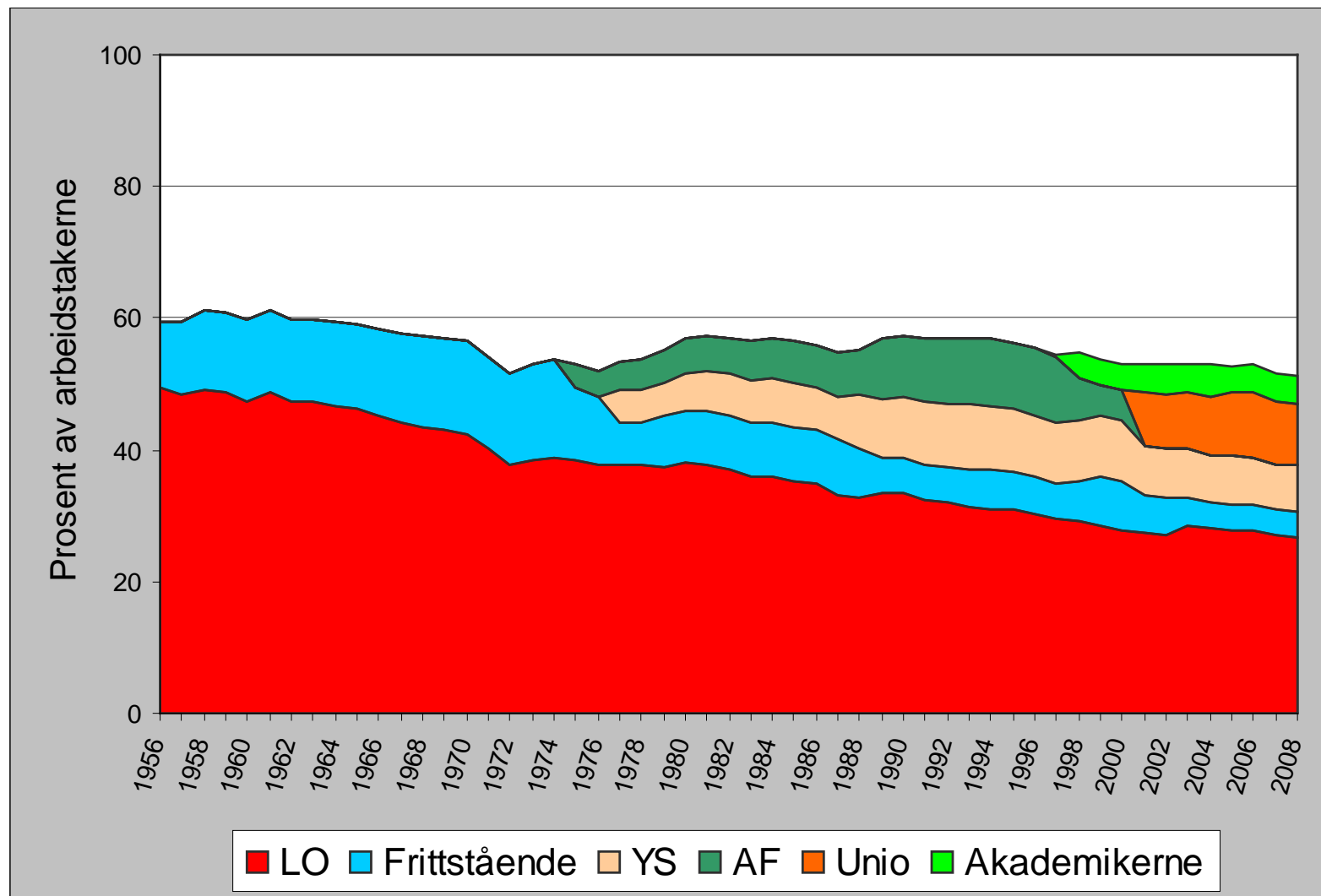

Pluralisering

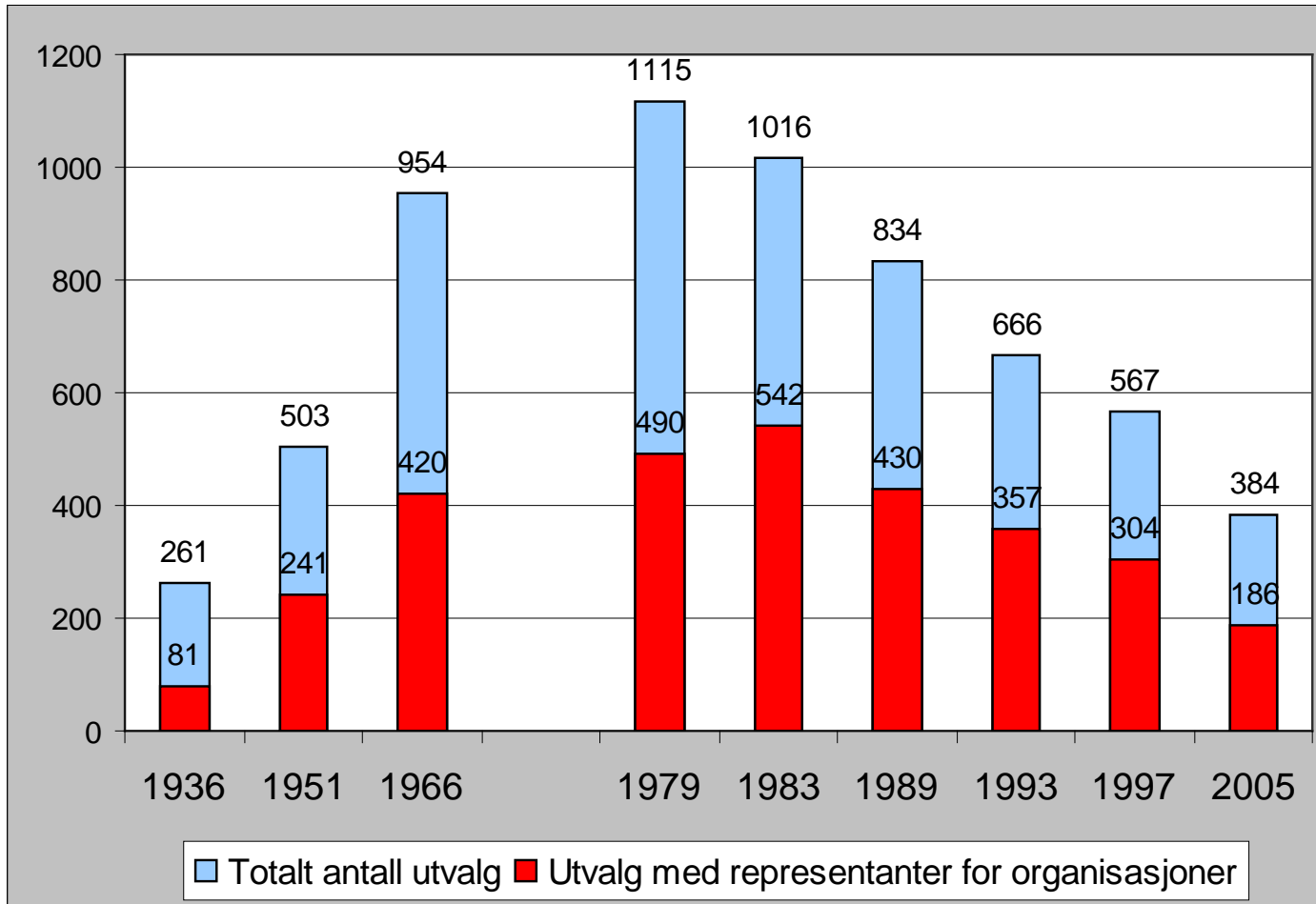

- › Medlemmer av statskirken
  - 1950-60-årene – 1999 – 2009:
  - **96 – 86,2 – 79,2 %**

- › Foretak i Norge
  - 1991 – 2000 – 2009:
  - 187000 – 294000 - 415000**

- › Landsomfattende frivillige/interesse-organisasjoner
  - 1971 -1976 – 1983 – 1992:
  - 949 – 1182 – 1683 - 2392**

Pluralisering: Arbeidstakerorganisering

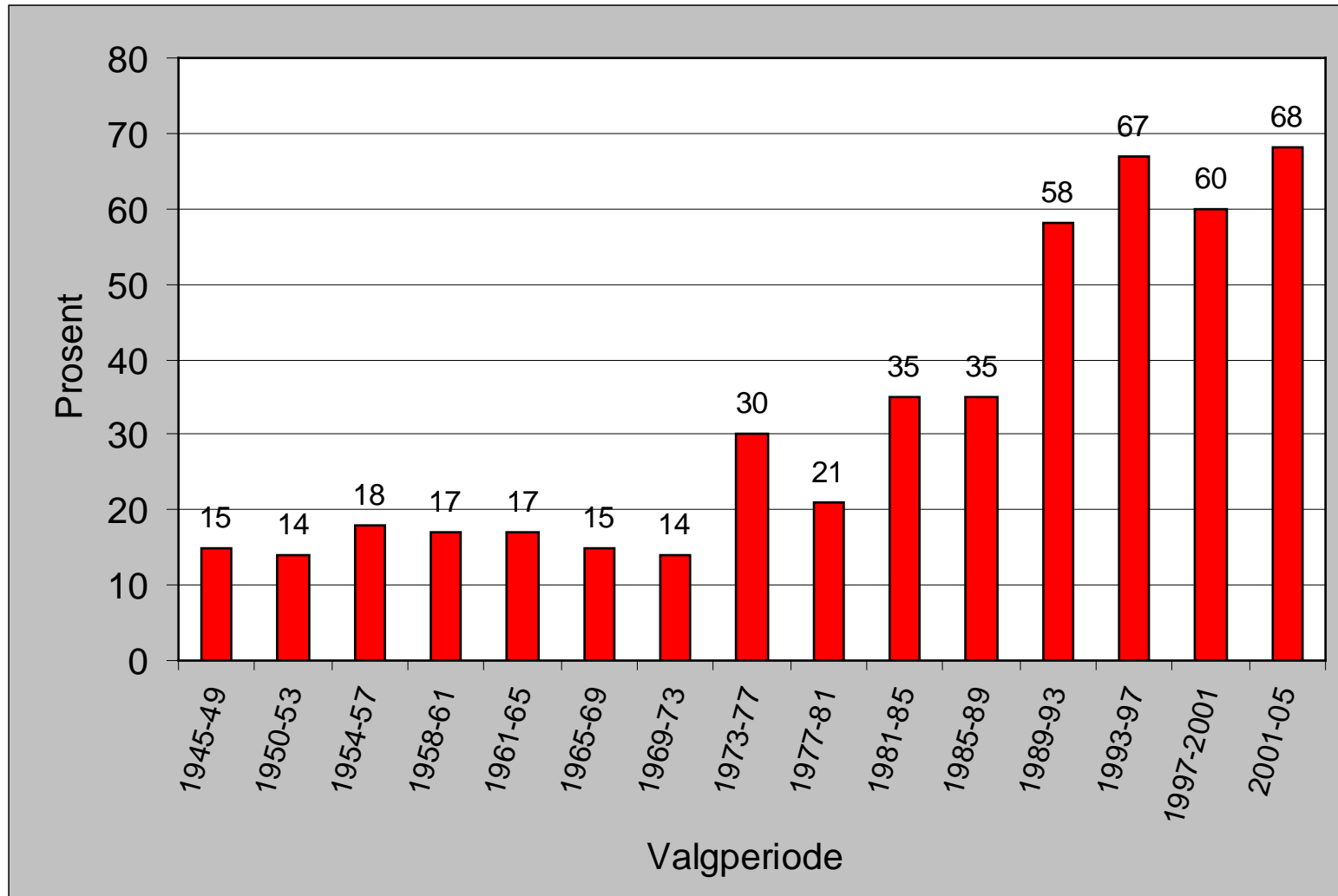

Korporatismen bygges ned: statlige utvalg, styrever og råd

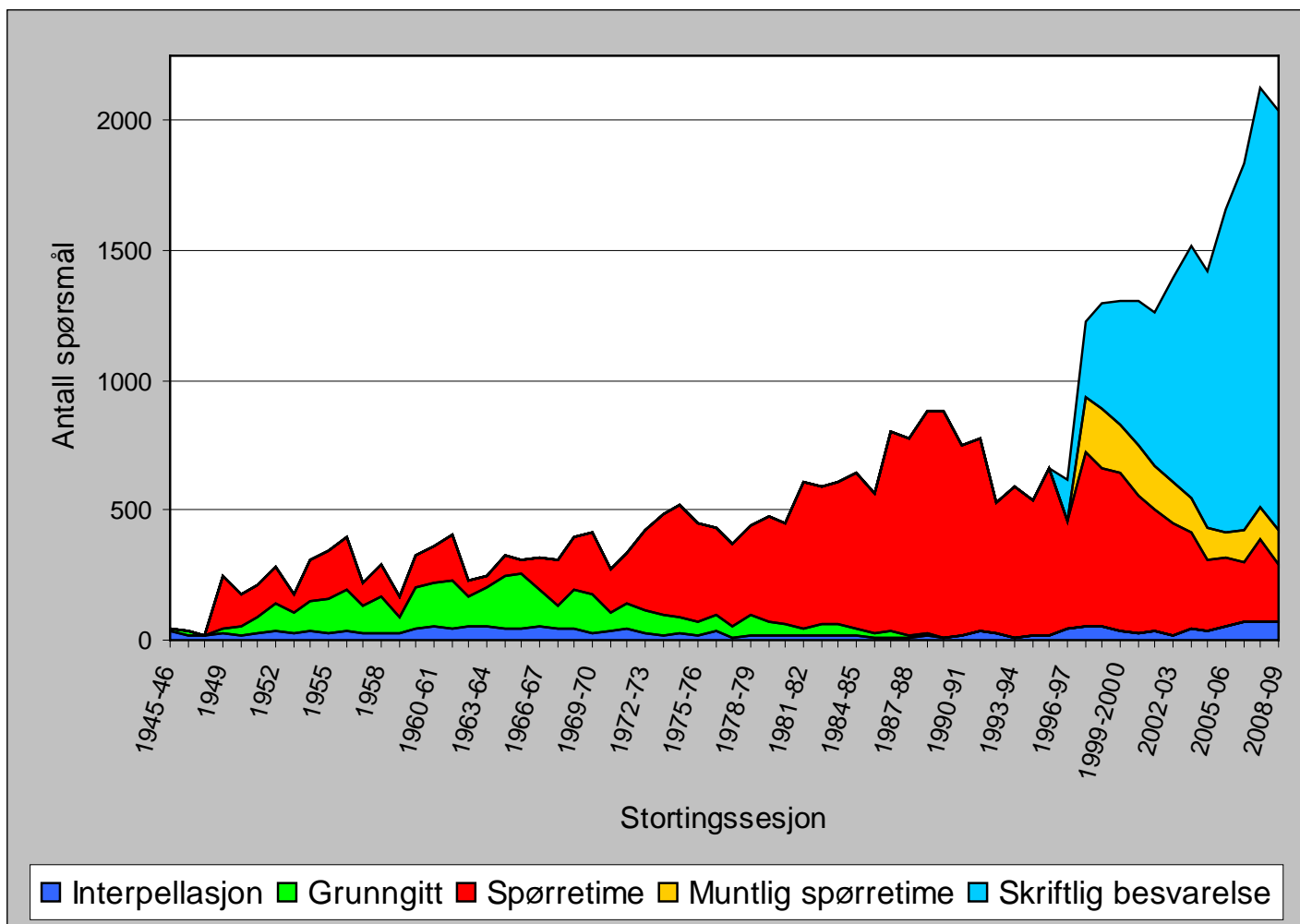
Et mer aktivt Storting

Komit innstillinger med dissens (unntatt budsjettnstillinger)

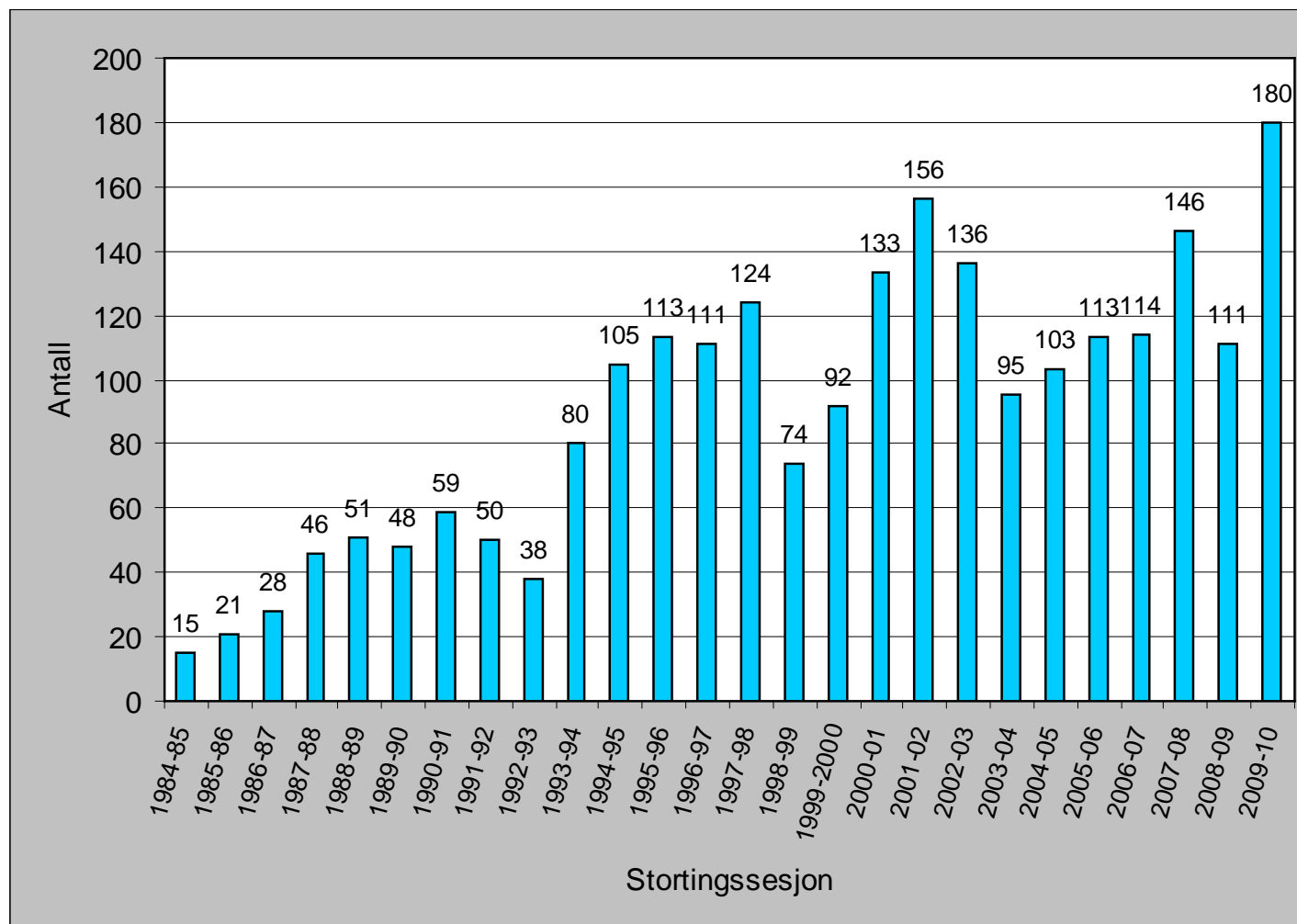
Et mer aktivt Storting

Spørsmål og interpellasjoner i Stortinget

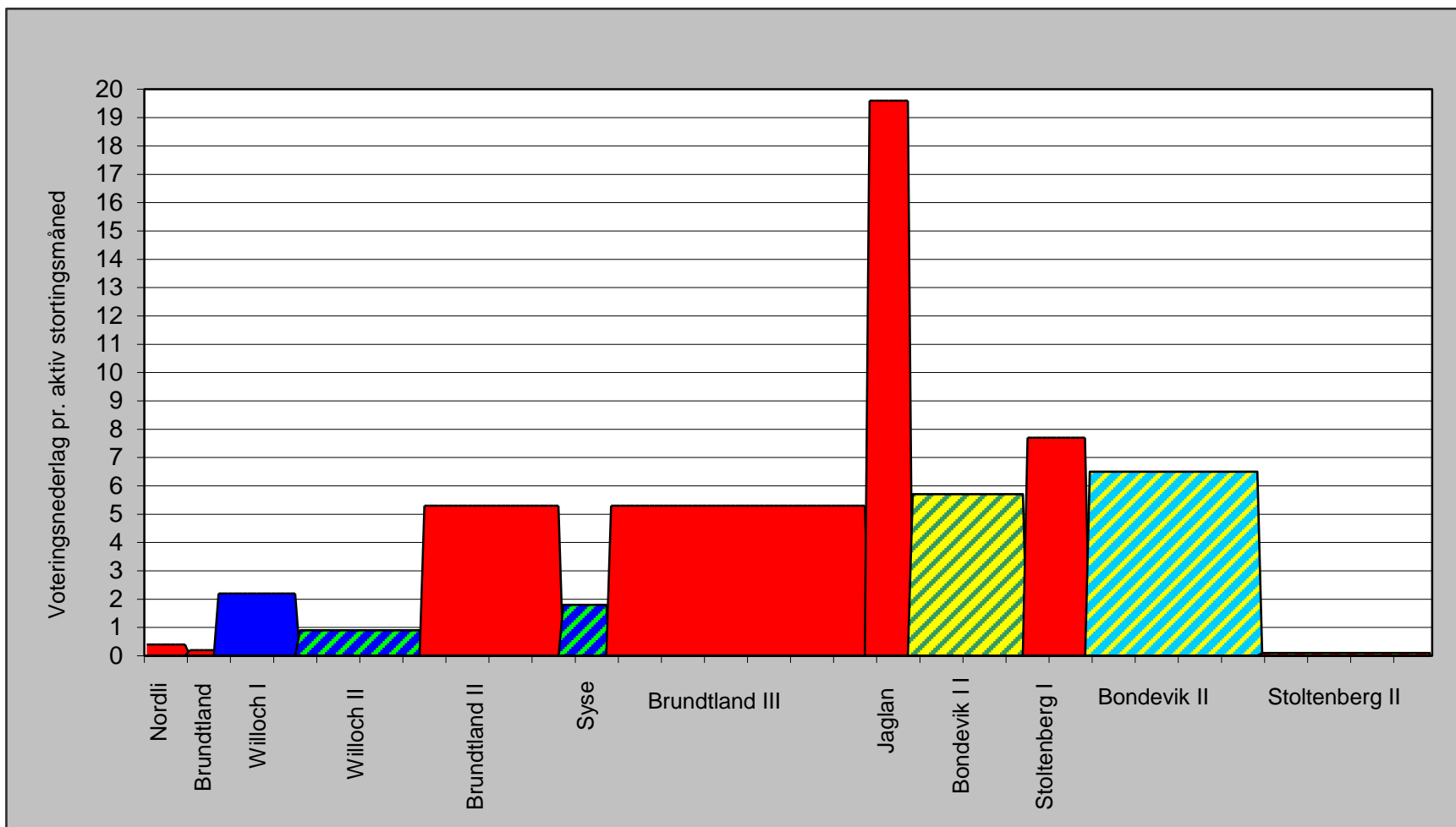
Et mer aktivt Storting

Representantforslag (Dok. 8-forslag) i Stortinget

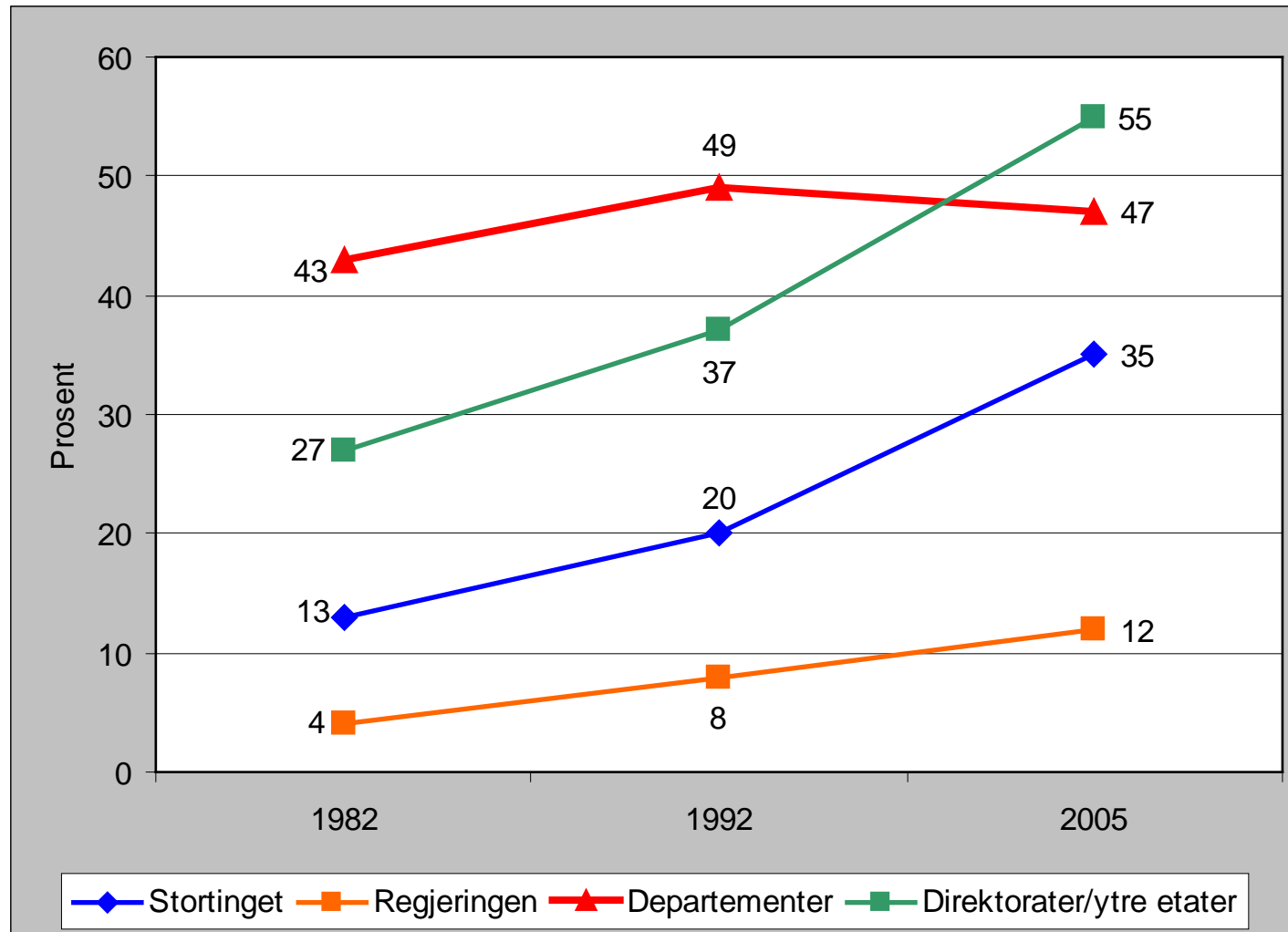

Regjeringspartienes voteringsnederlag pr. aktiv måned i Stortinget (alle saker unntatt budsjett)

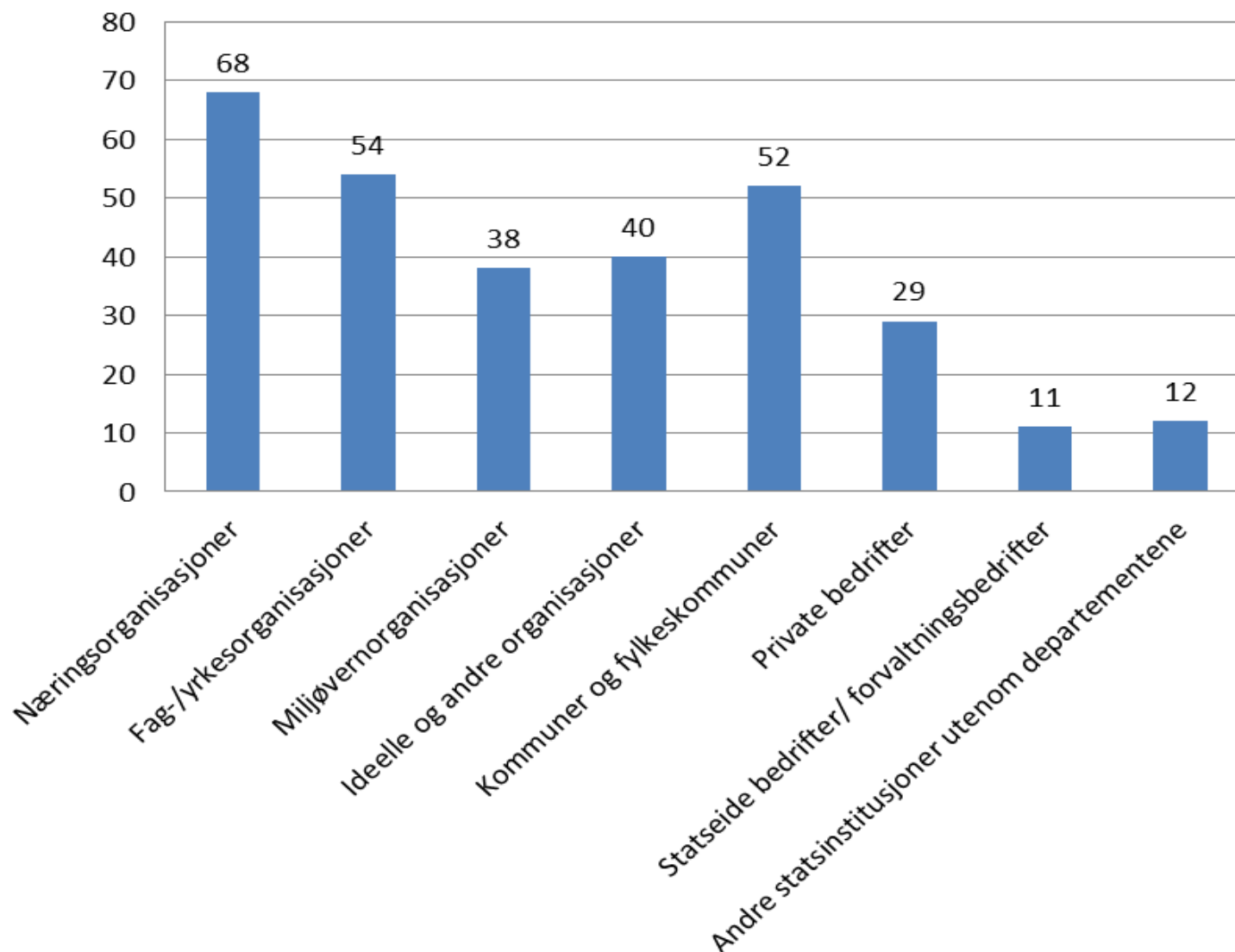

Lobbyisme

Landsomfattende organisasjoners kontakt med ulike myndighetsorganer (% med minst månedlig kontakt)

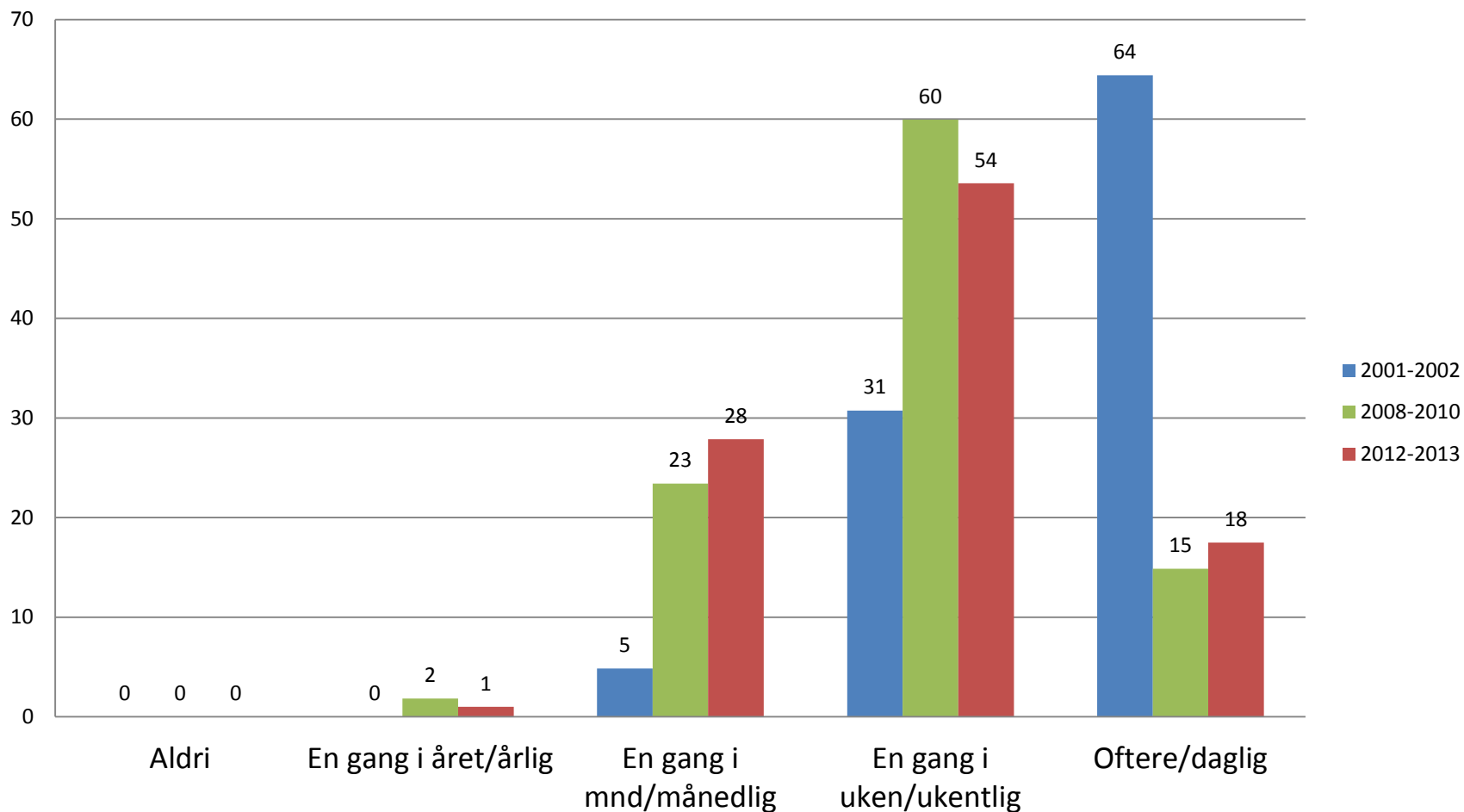

Storingsrepresentanter med ukentlig kontakt, 1995

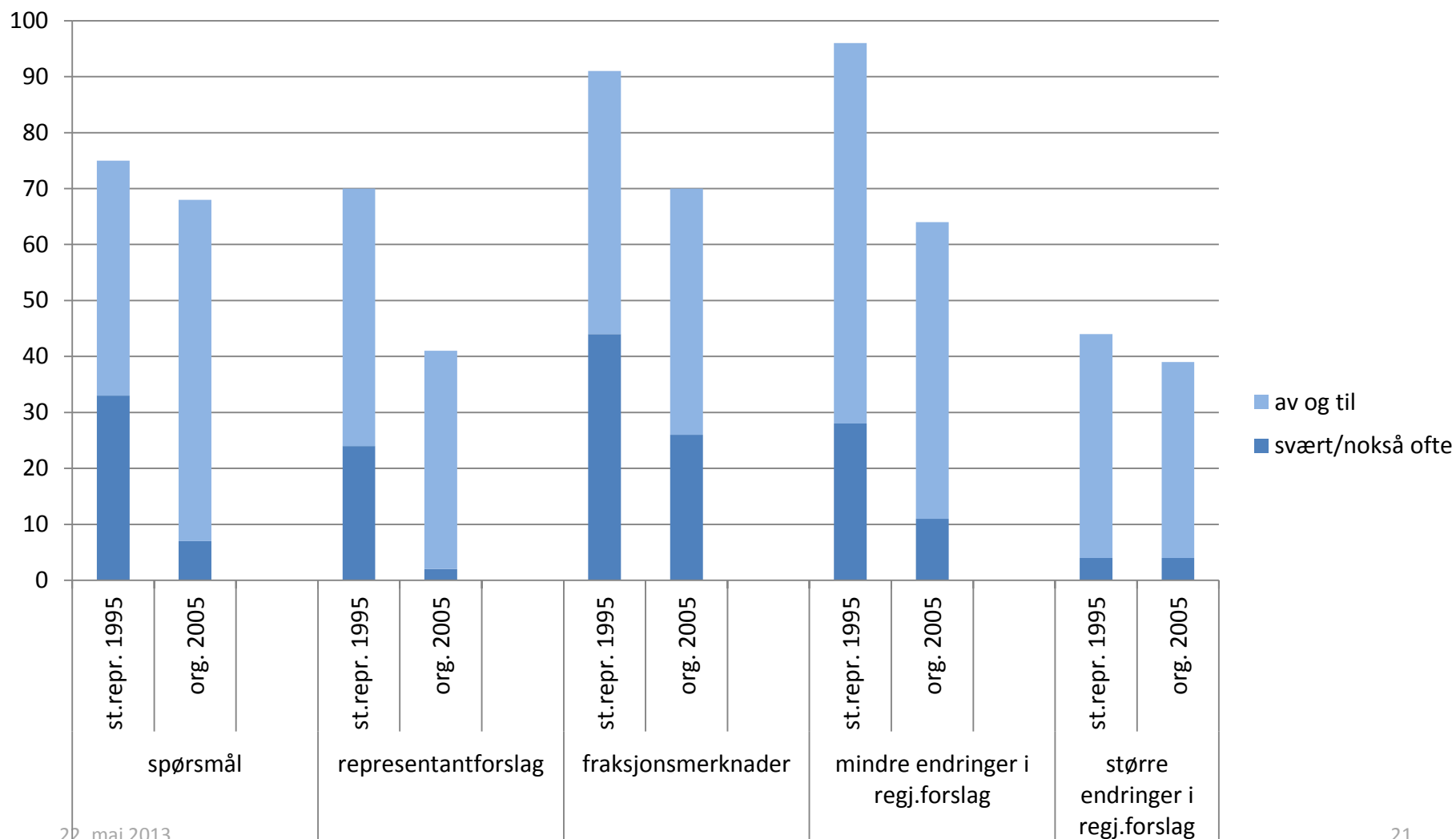
Storingsrepresentanter som blir kontaktet av lobbyister

Kilde: Geelmuyden.Kiese

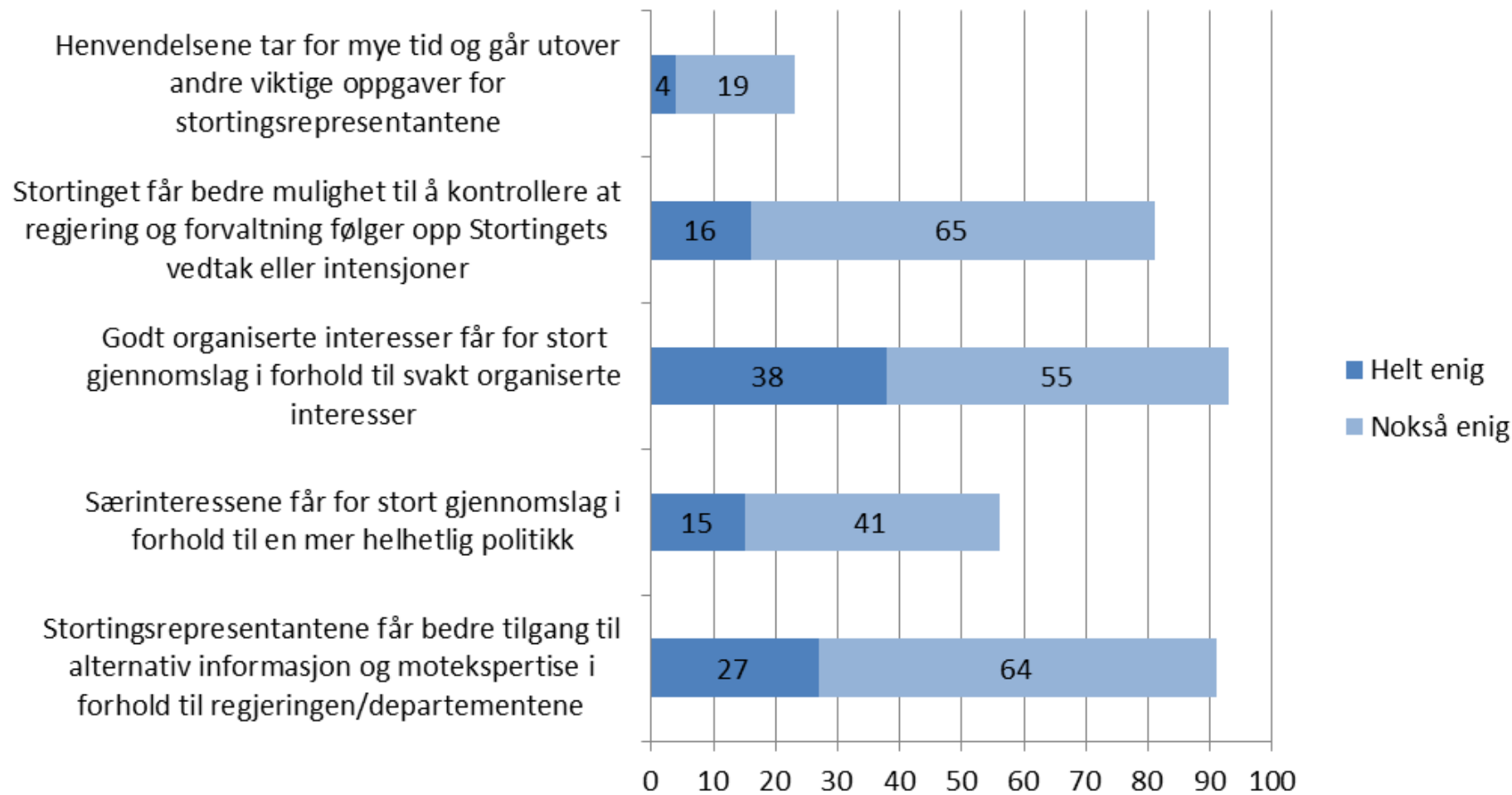

Storingsrepr.: lobbyisthenvendelser bidratt til ...

Arbeids- og næringslivsorg.: innspill fra org. ført til ...

Konsekvenser av lobbyvirksomheten 1995

Lobbyvirksomhet er positivt

› Stortingsundersøkelsen 1995:

› **86 prosent**

lobbyvirksomheten har **flest positive sider**

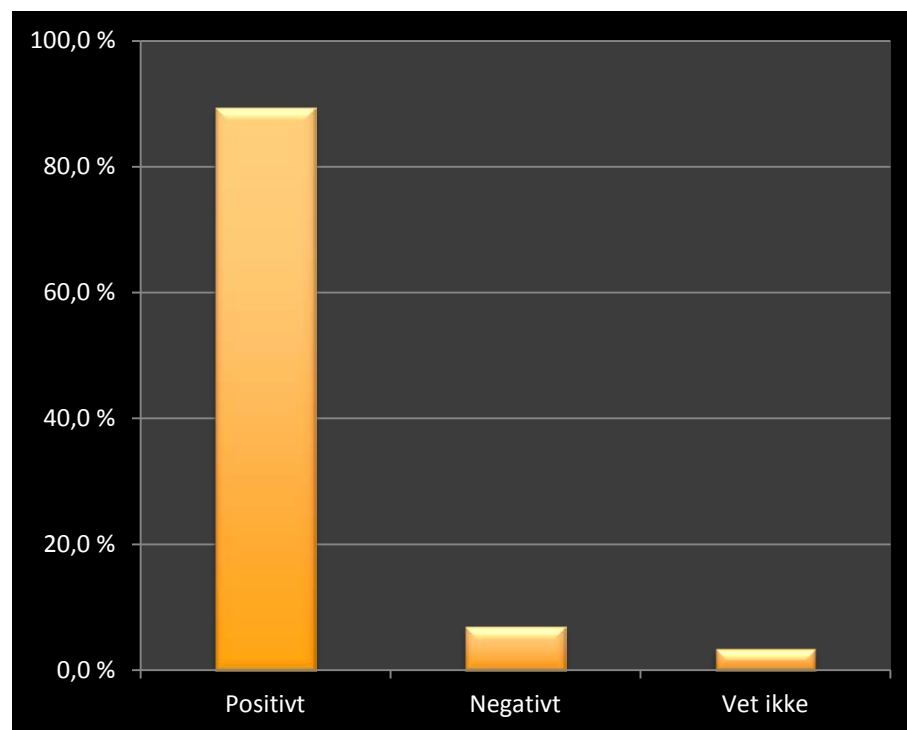
› **14 prosent** flest negative sider

› Geelmuyden.Kiese 2013:

› **90 prosent** lobbyvirksomhet er positivt for demokratiet

› **7 prosent** mener det er negativt for demokratiet

G.K: Mener du lobbyisme, rent generelt, er positivt eller negativt for demokratiet?

Takk for oppmerksomheten !

